

Działania w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów.

I. Wyniki kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów prowadzone w podmiotach biorących udział w przywozie/wywozie odpadów wraz z kontrolami związanymi z wydawaniem zezwoleń wstępnych.

1. Ogólna informacja o przeprowadzonych kontrolach, w tym:
 - a) liczba przeprowadzonych kontroli w podmiotach prowadzących legalną działalność, w tym: **18**
 - w ilu przypadkach była to kontrola związana z wydawaniem zezwolenia wstępnego, - 0
 - w ilu przypadkach była to kontrola przed sporządzeniem opinii WIOŚ na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, - 0
 - w ilu przypadkach była to kontrola związana ze sprawdzeniem przestrzegania warunków decyzji GIOŚ,- 0
 - w ilu przypadkach stwierdzono nielegalne transgraniczne przemieszczanie odpadów, - 1
 - b) liczba przeprowadzonych kontroli w podziale na kategorie naruszeń,
Kategoria 1 - 14
Kategoria 2 - 2
 - c) liczba skontrolowanych podmiotów - **18**, w tym liczba instalacji odzysku - **17** i instalacji unieszkodliwiania – **0**
 - d) rodzaj skontrolowanych podmiotów np. cementownie, huty, przetwórnice tworzyw sztucznych.

Kontrole WIOŚ w Krakowie w 2021 r. przeprowadzono w zakładach eksploatujących instalacje w zakresie przetopu aluminium, tlenku cynku i produktów cynkonośnych, a także produkcji i przetwórstwa papieru i tektury.

2. Charakterystyka stwierdzonych podczas kontroli naruszeń, w tym:
 - a) liczba naruszeń decyzji GIOŚ dot. tpo w podziale na kategorie naruszeń, wraz z opisem najczęściej występujących (przykłady) - **0**
 - b) liczba naruszeń przepisów prawa dot. gospodarowania odpadami oraz warunków posiadanych decyzji w zakresie gospodarki odpadami w podziale na kategorie naruszeń, wraz z opisem najczęściej występujących – **9**
 - naruszenie warunków decyzji lub zgłoszenia niemających istotnego wpływu na stan środowiska;
 - nierzetelne prowadzenie ewidencji lub sprawozdawczości;
 - przetwarzanie odpadów bez wymaganej decyzji
 - c) liczba naruszeń przepisów prawa dot. międzynarodowego przemieszczania odpadów – **3** błędne sporządzanie dokumentów związane z międzynarodowym przemieszczaniem odpadów z „listy zielonej” – załączniki nr VII do rozporządzenia (WE) nr 1013/2006,

3. Krótka charakterystyka działań pokontrolnych (czego najczęściej dotyczyły - przykłady).

Liczba zarządzeń – **9**; dotyczyły:

- prowadzenia na bieżąco ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów;
- przy dokonywaniu transgranicznego przemieszczania odpadów z „zielonego wykazu” sporządzania prawidłowo informacji o przesyłce, na obowiązującym wzorze druku załącznika nr VII zgodnie z art. 3 ust. 2 i 4 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006;
- sporządzenia korekty sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami za rok 2020
- eksploatacji instalacji zgodnie z warunkami określonymi w pozwoleniu zintegrowanym: terminowe przesyłanie wyników pomiarów emisji zanieczyszczeń do powietrza do WIOŚ w Krakowie.

Wystąpienia do administracji rządowej – **0**

Wystąpienia do administracji samorządowej – **0**

Mandaty – **3**; dotyczyły:

- braku lub nierzetelnego prowadzenia ewidencji

Pouczenia – **7**; dotyczyły:

- prowadzenia ewidencji odpadów w sposób nieterminowy oraz niezgodnie ze stanem rzeczywistym
- eksploatacji instalacji z naruszeniem warunków pozwolenia zintegrowanego - przekroczenie wielkości dopuszczalnych określonych pozwoleniem zintegrowanym, nieterminowe przesłanie wyników pomiarów emisji zanieczyszczeń do powietrza do WIOŚ w Krakowie
- niezgodnego z prawdą informowania organu Inspekcji Ochrony Środowiska o wykonaniu zarządzeń pokontrolnych.

Ponadto w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zostało wszczęte - **1** postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej za prowadzenie ewidencji odpadów w sposób nieterminowy.

4. Szczegółowe omówienie wybranych przykładów kontroli, podczas których stwierdzono naruszenia.

Przedsiębiorstwo Metali Nieżelaznych Bobrek

Spółka eksploatuje instalację do wytopu aluminium i stopów aluminium z surowców wtórnych przy użyciu procesów metalurgicznych. Proces technologiczny prowadzony jest w 3 halach produkcyjno-magazynowych nr 1, 2 i 3 w m. Bobrek i polega na odzyskiwaniu aluminium ze złomu stanowiącego połączenie z żelazem, miedzią, mosiądzem i stalą, a także stapianiem samego złomu aluminiowego. Są to przede wszystkim odpady odlewnicze oraz zużyte wyroby przemysłu motoryzacyjnego, chemicznego, AGD itp. Spółka posiada uregulowany stan formalno-prawny. W trakcie kontroli ustalono, że niniejszy zakład prowadził ilościową i jakościową ewidencję odpadów poprzez system BDO w sposób nieterminowy. Karty ewidencji odpadu dla odpadów przetwarzanych i wytwarzanych w Spółce nie były prowadzone na bieżąco. Podczas analizy karty ewidencji odpadów o kodzie 19 12 03 – Metale nieżelazne stwierdzono, że zapisy o przetworzonych odpadach przyjętych

do przetworzenia przez Spółkę od 01 stycznia 2021 r. zostały dokonane wyłącznie w dniu 12 listopada 2021 r. (zgodnie z wpisami w KEO przetworzono całość przyjętych w 2021 roku odpadów w instalacji tylko w dniu 12 listopada 2021 r.) Na dzień zakończenia kontroli ewidencja odpadów nadal nie jest prowadzona terminowo. Jednocześnie należy stwierdzić, że zgodnie z profilem działalności Spółki oraz przedstawioną ewidencją odpadów w/w odpady przyjmowane są praktycznie codziennie do Zakładu celem ich odzysku w instalacji, który jest prowadzony codziennie. Tylko niewielka część w/w odpadów jest zbierana na terenie Spółki i przekazywana do innych podmiotów posiadających stosowne zezwolenia w zakresie gospodarowania odpadami. Podobnie przeprowadzona analiza karty ewidencji odpadów o kodzie 10 10 09* wykazała, że wpis w zakresie wytworzonych odpadów został dokonany wyłącznie w dniu 17 marca 2021 r. W wyniku prowadzonego przez Spółkę procesu odzysku aluminium odpady w postaci pyłów z gazów odlotowych zawierające substancje niebezpieczne wytwarzane są w instalacji codziennie, co też potwierdza dokumentacja fotograficzna wykonana podczas wizji lokalnej w dniu 29 listopada br. Kontrola wykazała również, że sprawozdanie o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami za rok 2020 zostało sporządzone niezgodnie ze stanem rzeczywistym. W Dziale XII Tabela 1. Informacja o zebranych odpadach zostały wykazane wszystkie odpady jakie zostały zebrane i przyjęte do przetworzenia w instalacji w roku 2020, natomiast mają być wykazane wyłącznie zbierane odpady, a nie odpady, które zostały przetworzone w instalacji i które są wykazane w Dziale III Tabela 1. Informacja o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, z wyłączeniem składowisk odpadów, obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, instalacji do termicznego przekształcenia odpadów oraz w Dziale XIII Tabela 3. Informacja o odpadach poddanych innym niż recykling procesom odzysku w instalacjach lub urządzeniach. Ponadto w Dziale XIII Tabela 7. Informacja o odpadach magazynowanych – stan na koniec roku kalendarzowego nie wykazano żadnych odpadów, natomiast zgodnie z przedstawionymi kontrolującym kartami ewidencji odpadów odpady były na stanie magazynowym na dzień 01 stycznia 2021 r. Powyższe potwierdza ewidencja odpadów zbieranych i przyjętych do przetworzenia odpadów. W trakcie kontroli stwierdzono również na podstawie wykonanych pomiarów emisji z emitorów Zakładu przekroczenie wartości dopuszczalnej pyłu ogółem oraz pyłu PM10 w stosunku do wartości dopuszczalnych określonych w pozwoleniu zintegrowanym. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zarządzenia pokontrolne oraz wszczęto postępowania administracyjne w sprawie wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej Spółce za prowadzenie ewidencji odpadów w sposób nieterminowy oraz z tytułu przekroczenia wartości dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń określonych pozwoleniem zintegrowanym.

Zakład w Oświęcimiu

Kontrola została przeprowadzona na wniosek Marszałka Województwa Małopolskiego – pismo z dnia 10 września 2020 r., znak: SR-III.7244.2.7.2020 LB w związku ze złożonym wnioskiem wraz z uzupełnieniami w sprawie zmiany decyzji Starosty Oświęcimskiego z dnia 12 stycznia 2018 r., znak: WOŚ.6233.69.2017, udzielającej Spółce zezwolenia na przetwarzanie odpadów w instalacji przetwórstwa tworzyw sztucznych. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że przywożone do Zakładu w Oświęcimiu odpady z zagranicy (Szwecja, Niemcy, Finlandia, Słowacja, Czechy), to odpady inne niż niebezpieczne (07 02 13 – odpady tworzyw sztucznych i 15 01 02 – opakowania z tworzyw sztucznych), które znajdują się na zielonym wykazie odpadów – odpady przywożone są do instalacji w oparciu o procedurę informacyjną, przewidzianą w art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006, a mianowicie do każdego transportu dołączany jest dokument w postaci załącznika nr VII. W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację związaną z międzynarodowym

przemieszczaniem odpadów. Kontrolowana firma przedstawiła umowy - kontrakty na odbiór odpadów z firmami z zagranicy z którymi współpracuje, zgodne z rozporządzeniem (WE) nr 1013/2006. Po przeprowadzonej analizie dokumentacji związanej z przywożonymi z zagranicy odpadami stwierdzono, że załączniki nr VII zawierają błędy. Podczas organizowania międzynarodowego transportu odpadów do których dołączany jest załącznik VII, który towarzyszy odpadom od momentu odbioru ich od wytwórcy aż do dostarczenia odpadów w miejscu ich przetworzenia (instalacji odzysku) kontrolowany podmiot niewłaściwie sporządza załącznik VII. Powyższe stoi w sprzeczności z artykułem 18 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów wraz ze zmianami, który należy interpretować w ten sposób, że nie pozwala on handlowcowi - pośrednikowi na nieujawnienie tożsamości odbiorcy odpadów który dokona ich faktycznego odzysku w procesie R3, nawet jeżeli to nieujawnienie byłoby konieczne do ochrony tajemnicy handlowej tego handlowca-pośrednika.

IV. Charakterystyka działań w zakresie przeciwdziałania nielegalnemu transgranicznemu przemieszczaniu odpadów.

1. Charakterystyka nielegalnego transgranicznego przemieszczania odpadów

- 1) Liczba przeprowadzonych kontroli dotyczących podejrzenia nielegalnego transgranicznego przemieszczania odpadów - **5**, w tym liczba kontroli, podczas których potwierdzono nielegalne przemieszczanie odpadów - **1**,
- 2) Krótkie omówienie przypadków nielegalnego przemieszczania stwierdzonych podczas kontroli.

Sp. z o.o. Niepołomice

Kontrola została przeprowadzona w związku z pismem GIOŚ ws. zatrzymania przez funkcjonariuszy Dolnośląskiego Urzędu Celno – Skarbowego w Zgorzelcu w dniu 22 marca 2021 r. transportu przewożącego 12 m³ ziemi (gleby) z Niemiec do Polski bez wymaganych dokumentów w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów. Kontrola potwierdziła, że Spółka dokonała przywozu na teren Polski odpadów o kodzie 17 05 04 gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03, bez uprzedniego pisemnego zgłoszenia i zgody wszystkich zainteresowanych właściwych organów. Główny Inspektor Ochrony Środowiska postanowieniem zobowiązał do zagospodarowania odpadów o kodzie 17 05 04, poprzez przekazanie ich do instalacji na terenie kraju, która posiada decyzję właściwego organu na przetwarzanie odpadów o kodzie 17 05 04 w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia niniejszego postanowienia. Ustalono, że przedmiotowe postanowienie zostało doręczone Spółce w dniu 21 czerwca 2021 r. Spółka w dniu 01 lipca 2021 r. przekazała do uprawnionego podmiotu odpad o kodzie 17 05 04.

- 3) Liczba ujawnionych nielegalnych przemieszczeń odpadów - **1**, zgłoszonych do GIOŚ w rozbiciu na zgłoszenia WIOŚ, inne służby, właściwe organy innych państw. Charakterystyka tych przemieszczeń z podziałem na odpady pojazdów – **0** i pozostałe odpady – **1**

Sp. z o.o. Niepołomice - pismo do GIOŚ z informacją o ustaleniach kontroli w sprawie TPO oraz wszczęcie postępowania w sprawie wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej Spółce jako odbiorcy odpadów przywiezionych nielegalnie bez dokonania zgłoszenia

- 4) Omówienie tendencji w zakresie nielegalnego przemieszczania odpadów w okresie ostatnich 3 lat, z podziałem na przywóz, wywóz i tranzyt, z uwzględnieniem głównych strumieni odpadów

W ostatnich latach, obserwowana jest tendencja do nielegalnego przywozu z zagranicy pojazdów, w tym uszkodzonych z przeznaczeniem ich do nielegalnego demontażu i pozyskania części, które sprzedawane są na rynku krajowym najczęściej za pomocą portali internetowych. Wynika to z faktu, że pojazdy (w większości przypadków w stanie uszkodzonym) posiadają atrakcyjną niską cenę rynkową oraz koszty napraw takich pojazdów są nieopłacalne przez właścicieli w danym kraju. Najistotniejszą kwestią jest cena części samochodowych, które na terenie kraju są pozyskiwane i wprowadzane do obrotu w wyniku nielegalnego demontażu.

- 5) Charakterystyka nielegalnego przemieszczania odpadów w okresie ostatnich 3 lat, pod kątem głównych strumieni odpadów (z podziałem na przywóz, wywóz i tranzyt).

W okresie ostatnich 3 lat stwierdzano nielegalne przemieszczanie odpadów głównie w postaci uszkodzonych lub wyeksploatowanych pojazdów samochodowych (przywóz), tworzyw sztucznych (przywóz), podkładów kolejowych (wywóz) oraz gleby i ziemi (przywóz).

- 6) Liczba przypadków ntpo z podziałem na odpady zwrócone do kraju wysyłki oraz zagospodarowane na terenie kraju, z uwzględnieniem głównych strumieni odpadów – 1.

W 2021 roku w jednym przypadku nastąpiło zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych w postaci zużytych pojazdów na terenie kraju – dotyczy zatrzymanego transportu przez funkcjonariuszy Urzędu Celno-Skarbowego w Opolu. Odpady w postaci użytych pojazdów były transportowane z Wielkiej Brytanii do Polski.

2. Współpraca IOŚ z przedstawicielami innych służb (Służby Celnej, Straży Granicznej, Inspekcji Transportu Drogowego) w zakresie zwalczania ntpo

1. Działania IOŚ i innych służb, w tym realizowane na podstawie porozumień:
 - 1) Liczba skierowanych do WIOŚ przez inne służby kontrolne wniosków o przeprowadzenie oceny towaru pod kątem kwalifikacji towaru do kategorii odpadu – 5
 - 2) Liczba przeprowadzonych oględzin towaru na wniosek innych służb - 1
 - 3) Liczba udzielonych pisemnych informacji, ze wskazaniem głównych kierunków przemieszczeń - 4
 - 4) Omówienie strumieni odpadów, które budziły największą wątpliwość
 - 5) Wspólne akcje kontrolne (kontrole drogowe, kolejowe i w portach) transgranicznego przemieszczania odpadów IOŚ z przedstawicielami innych

służb, w ramach projektu Europejskie Akcje Inspekcyjne IMPEL TFS, charakterystyka stwierdzonych naruszeń.

W 2021 roku (wrzesień, październik, grudzień) inspektorzy WIOŚ przy udziale funkcjonariuszy Policji, Inspekcji Transportu Drogowego oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej wzięli udział w ogólnopolskiej akcji „Nielegalne odpady 2021” – której celem było ujawnienie nielegalnych praktyk w zakresie transportu, składowania i porzucenia odpadów. Działania były prowadzone poprzez zatrzymywanie przez funkcjonariuszy Policji, Inspekcji Transportu Drogowego lub funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej wybranych przez Inspektorów WIOŚ pojazdów celem podjęcia dalszych czynności. Na terenie województwa małopolskiego w akcji wzięły udział 4 zespoły kontrolne – każdy składający się z 2 inspektorów WIOŚ oraz z funkcjonariuszy ww. służb mundurowych. W wyniku prowadzonych działań przeprowadzono kontrolę **168** transportów (w tym 81 transportów z odpadami). Podczas przeprowadzonych działań nie stwierdzono nielegalnego międzynarodowego transportu odpadów.

Ponadto inspektorzy WIOŚ w Krakowie uczestniczyli w miesiącu październik w akcji DEMETER VII wraz z Małopolskim Urzędem Celno-Skarbowym.

W bieżącym roku zostały zaplanowane cykliczne kontrole na drogach wspólnie z innymi służbami.

6) Liczba innych wspólnych kontroli z udziałem WIOŚ, efekty przeprowadzonych kontroli – **0**

3. Administracyjne kary pieniężne w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów.

1. Liczba wydanych decyzji wymierzających kary pieniężne w związku z nielegalnym przemieszczaniem odpadów, z podziałem na rodzaj odpadów (pojazdy/inne niż pojazdy) oraz naruszenia warunków zezwoleń na transgraniczne przemieszczanie odpadów, liczba odwołań od decyzji, liczba wszczętych postępowań egzekucyjnych – **1**

Osoba fizyczna – kara administracyjna w wysokości 50 000 zł za dokonanie organizacji przewozu odpadów (17 02 04* - zużyte podkłady kolejowe) z Polski na Słowację bez dołączenia do transportu wszystkich wymaganych dokumentów (art. 33 ust. 3 pkt. 4 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów). Strona odwołała się od decyzji Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w wyniku czego Główny Inspektor Ochrony Środowiska wydał decyzję umarzającą postępowanie organu I instancji i poprzestał na pouczeniu.

2. Łączna kwota wymierzonych kar pieniężnych, z podziałem na rodzaj odpadów (pojazdy – **0 zł**, inne niż pojazdy – **50 000 zł**) oraz za naruszenia warunków zezwoleń, kwota zapłaconych kar (inne niż pojazdy – **0 zł**, pojazdy – **0 zł**)

Tabela 2. Liczba przeprowadzonych kontroli i podjętych działań pokontrolnych w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów

Liczba kontroli					Liczba kontroli, w których stwierdzono naruszenia w podziale na kategorie naruszeń				Liczba skontrolowanych podmiotów / liczba skontrolowanych instalacji odzysku/ instalacji unieszkodliwiania	Działania pokontrolne			
Ogółem	Dot. zezwolenia wstępnego	Dot. art. 5 ust.1 pkt 1 ustawy o tpo	Dot. przestrzegania warunków decyzji GIOŚ	W których stwierdzono NTPO ¹	1	2	3	4		Liczba wydanych zarządzeń pokontrolnych	Liczba wniosków do Prokuratury	Liczba wniosków do innych organów (podać jakich)	Liczba innych podjętych działań
18	0	0	0	1	14	2	0	0	18/17/0	9	0	0	Wystawiono 3 mandaty oraz udzielono 7 pouczeń

Tabela 3. Liczba stwierdzonych naruszeń w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów

Stwierdzone naruszenia									
Ogólna liczba naruszeń	Liczba naruszeń decyzji GIOŚ na transgraniczne przemieszczanie odpadów				Liczba naruszeń przepisów prawa dot. gospodarowania odpadami oraz warunków posiadanych decyzji w zakresie gospodarki odpadami				Liczba naruszeń przepisów dot. międzynarodowego przemieszczania odpadów
	1	2	3	4	1	2	3	4	
16	0	0	0	0	8	1			3

Tabela 4. Wnioski innych służb o przeprowadzenie oceny zatrzymanych towarów skierowane do WIOŚ

Organ kontrolny	Liczba skierowanych wniosków	Liczba przeprowadzonych oględzin	Liczba udzielonych pisemnych informacji
Służba Celna	5	1	4
Straż Graniczna	0	0	0
ITD	0	0	0
Policja	0	0	0
Razem	5	1	4

¹ NTPO- Nielegalne transgraniczne przemieszczanie odpadów

Tabela 5. Wspólne kontrole transgranicznego przemieszczania odpadów WIOŚ z innymi służbami

Wspólne kontrole	Organy uczestniczące w kontroli	Liczba skontrolowanych ładunków	Liczba nielegalnych przemieszczeń odpadów	Liczba stwierdzonych naruszeń decyzji GIOŚ oraz przepisów o tpo
IMPEL TFS	0	0	0	0
Inne (NIELEGALNE ODPADY 2021, DEMETER VII)	Małopolski Urząd Celno-Skarbowy, Policja, Inspekcja Transportu Drogowego,	168	0	0

Tabela 6. Administracyjne kary pieniężne w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów.

Liczba wydanych decyzji w 2021r./liczba decyzji prawomocnych			Wysokość nałożonych kar w 2021r./wysokość kar na podstawie decyzji prawomocnych			Liczba odwołań od decyzji		Liczba postęp. egzekucyjnych	Kwota zapłaconych kar		
TPO legalne z naruszeniami	NTPO odpadów pojazdów	NTPO pozostałe odpady	TPO legalne z naruszeniami	NTPO odpadów pojazdów	NTPO pozostałe odpady	Odpady pojazdów	Pozostałe odpady		TPO legalne z naruszeniami	NTPO odpadów pojazdów	NTPO pozostałe odpady
0	0	1/1	0	0	50 000	0	1	0	0	0	

TPO – transgraniczne przemieszczanie odpadów

NTPO – nielegalne transgraniczne przemieszczanie odpad

